

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ และเจตคติของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ปฏิบัติงานอยู่จริงในปีการศึกษา 2531 ทั้งหมดจำนวน 719 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองมีค่าความเชื่อมั่น 0.89 โดยแบบสอบถามความรู้ เกี่ยวกับการนิเทศศึกษามีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) ที่ตัวเลือกเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามเจตคติต่อการนิเทศศึกษามีลักษณะ เป็นแบบมาตราวัดความนัยจำแนก (Semantic Differential Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ทั้งหมด แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 719 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 612 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.11 มีความสมบูรณ์และเชื่อถือได้จำนวน 577 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.25

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วย ค่าความถี่และร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และเจตคติต่อการนิเทศศึกษาวิเคราะห์

ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เมื่อจำแนกอายุผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 577 คน เป็นผู้มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.72 และอายุน้อยกว่า 41 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.42 ส่วนผู้มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.86

2. เมื่อจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าผู้มีวุฒิสองกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.79 และ 14.21 ตามลำดับ

3. เมื่อจำแนกตามอายุราชการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุราชการ 21-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 49.05 และอายุราชการน้อยกว่า 21 ปี ร้อยละ 30.68 ส่วนผู้มีอายุราชการมากกว่า 30 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.27

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา

อำเภอ

1. โดยส่วนรวมหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 3.48$) เมื่อจำแนกเป็นค่านพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้ค่านแนวคิดทางการนิเทศการศึกษาและค่านแนวปฏิบัติวิธีการนิเทศการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 3.37$ และ 3.48) ส่วนในค่านบุคลากรทางการนิเทศการศึกษาและค่านการประเมินผลการนิเทศการศึกษามีความรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.54$ และ 3.51) เมื่อจำแนกเป็นเรื่องพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้ในระดับมากที่สุด 7 เรื่อง คือ ความมุ่งหมายและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา คุณลักษณะของบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา แผนงาน โครงการและกิจกรรมการนิเทศการศึกษา กระบวนการนิเทศการศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษา และการประเมินผลการนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 3.52$, 3.56 ,

3.61, 3.71, 3.67, 3.51 และ 3.51 ตามลำดับ) และมีความรู้ระดับมาก 5 เรื่อง คือ ความหมายการนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา งานนิเทศการศึกษาและเทคนิควิธีการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.35, 3.24, 3.43, 3.37$ และ 3.26)

2. โดยส่วนรวม หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีอายุและอายุราชการต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในระดับเดียวกัน แต่ผู้มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีจะมีระดับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาสูงกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี (วุฒิสูงกว่าระดับปริญญาตรี $\bar{X} = 3.53$ และวุฒิปริญญาตรี $\bar{X} = 3.45$)

เมื่อจำแนกเป็นค่านและเรื่องแล้ว พบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้แตกต่างกันดังนี้

(1) กลุ่มที่มีอายุต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 41 ปี และ 41-50 ปี มีระดับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา สูงกว่ากลุ่มอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปในค่านแนวปฏิบัติและวิธีการทางการนิเทศการศึกษา และการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

(2) กลุ่มวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา สูงกว่ากลุ่มวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีในค่านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา (วุฒิสูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.71$ และวุฒิปริญญาตรี $\bar{X} = 3.47$) ส่วนความรู้ในค่านอื่น ๆ อยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

(3) กลุ่มอายุราชการน้อยกว่า 21 ปี และ 21-30 ปี มีระดับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในระดับที่สูงกว่ากลุ่มอายุราชการมากกว่า 30 ปีขึ้นไปในค่านบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา แนวปฏิบัติและวิธีการทางการนิเทศการศึกษา และค่านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

ส่วนที่ 3 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

1. โดยส่วนรวมหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาในระดับมาก ($\bar{X} = 6.24$) เมื่อจำแนกเป็นค่านพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาในระดับมากที่สุดค่านความเชื่อในการจัด

การนิเทศการศึกษาและแนวโน้มการจักการนิเทศการศึกษาในหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. โดยส่วนรวมแล้วอายุ วุฒิทางการศึกษาและอายุราชการไม่มีผลทำให้ เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีข้อควรอภิปรายดังนี้

1. ข้อมูลจากสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจะเห็นว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอายุราชการระหว่าง 21-30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2530 : 328) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่จะทำการนิเทศการศึกษาในด้านความรู้ความสามารถนั้นควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป นอกจากนี้ สงัด อุทรานันท์ (2531 : 88) ได้สรุปผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบผลการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศบุคลากรประจำการที่ปรากฏผลสอดคล้องในทำนองเดียวกันนี้ว่า ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ควรมีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีพื้นฐานความรู้ในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำและมีประสบการณ์เป็นครูมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ผู้มีหน้าที่นิเทศการศึกษาโดยตรง ดังนั้นหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอซึ่งเป็นผู้บริหารการศึกษาที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้การนิเทศศึกษาค้ำคูณกัน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2531 : 5 และ สงัด อุทรานันท์ 2530 : 59-60) ก็ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เช่นเดียวกับศึกษานิเทศก์

2. โดยส่วนรวมพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้และเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาในระดับมาก ซึ่งมีเหตุผลสอดคล้องกับข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การปฏิบัติงานทางการศึกษามาก่อน ย่อมจะมีความรู้และเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาในระดับมากได้ ผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่ปรากฏผลสอดคล้องในทำนองเดียวกันนี้เช่น ผลการวิจัยของ ชีรวรรณ นิช่างทอง (2529 : 183) พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีประสบการณ์ด้านการศึกษา การศึกษาอบรมและการปฏิบัติงานย่อมจะมีความเข้าใจ

การนิเทศการศึกษาในระดับมากได้ และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับข้อ เสนอแนะของ
 โลเวลล์ และ วิลส์ (Lovell and Wiles อ้างถึงใน สงัด อุทรานันท์ 2530 :
 66-68) ที่กล่าวว่าผู้นิเทศการศึกษาจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่มีความสัมพันธ์
 กับงานที่ตนเองจะทำการนิเทศ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงตำแหน่งของหัวหน้าการประม
 ศึกษอำเภอแล้วจะเห็นว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นผู้บริหารการประถมศึกษา
 ในระดับสูงของท้องถิ่นซึ่งจะต้องถือว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของตนเอง แต่
 ในการปฏิบัติงานทางการนิเทศศึกษานั้น ผู้บริหารจะดำเนินการด้วยตนเองหรือในกรณี
 ที่ผู้บริหารไม่มีเวลาเพียงพอ ผู้บริหารอาจมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่แทนตนได้
 (สงัด อุทรานันท์ 2530 : 71) ดังนั้นหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจึงเป็นตำแหน่ง
 ผู้นำทางวิชาการที่จะต้องใส่ใจ แสวงหาความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ทางการนิเทศ
 การศึกษาเพื่อเป็นหลักสำคัญในการที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้การนิเทศการศึกษา ส่วนการวิจัย
 ที่พบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศศึกษาระดับมาก พอจะ
 อธิบายได้ว่า การเข้าสู่ตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอคนส่วนใหญ่ที่เข้าสู่ตำแหน่ง
 นี้ มีความสมัครใจและพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา ย่อมมีเจตคติ
 ที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา เพราะงานบริหารการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่คุณภาพของนักเรียน
 ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา ในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพนั้น
 ผู้บริหารจำเป็นจะต้องทำงาน 2 อย่าง คือ งานบริหารและงานนิเทศ (สงัด อุทรานันท์
 2530 : 34) นอกจากนี้ผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่ปรากฏผลสอดคล้องในทำนองเดียวกัน เช่น
 การวิจัยของโชคดี ศักดิ์สวัสดิ์ (สงัด อุทรานันท์ 2531 : 108) ได้พบว่าความรู้
 ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการนิเทศ
 การศึกษา ชีรวรรณ นิช่างทอง (2529 : 184) พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความ
 เข้าใจการนิเทศการศึกษาถูกต้องมากน้อยเท่าใดศึกษานิเทศก์อำเภอก็จะมีเจตคติต่อ
 การนิเทศการศึกษาไปในทางที่ดีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปผลการสังเคราะห์
 ข้อค้นพบของการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศบุคลากรประจำการว่า ความรู้ความเข้าใจทาง
 คำนหลักการ หรือทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาจะส่งผลทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศ
 การศึกษา (สงัด อุทรานันท์ 2531 : 93) ดังนั้นพอที่จะกล่าวได้ว่า การที่หัวหน้า
 การประถมศึกษาอำเภอมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศ
 การศึกษาในระดับมากนี้ จึงนับว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ของผู้นี้ให้การนิเทศการศึกษาเป็นอย่างดี

3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีระดับความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศการศึกษาสูงกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องจากความรู้ในการประเมินผลโครงการนั้นเป็นความรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนั้นผู้ที่มีความรู้ในระดับสูงกว่าปริญญาตรีจึงมีความรู้มากกว่าผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซีราร์รณ นิช่างทอง ซึ่งพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรีเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการนิเทศการศึกษาสูงกว่าศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและยังพบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรีเป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการนิเทศการศึกษา (ซีราร์รณ นิช่างทอง 2529 : 186) นอกจากนี้การวิจัยของ วิจิตร อนุวัชพันธ์ (สังก อุทรานันท์ 2531 : 21) ได้พบว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรีจะมีความรู้ความสามารถสูงกว่าผู้ที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า งานวิจัยของ วัชรินทร์ อ่อนประสงค์ (2518 : 11) ได้ศึกษาพบว่า คุณวุฒิความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารการศึกษาเป็นตัวแปรก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อระบบการเลื่อนขั้นโดยอัตโนมัติสูงหรือต่ำได้ เช่น ผู้บริหารการศึกษาที่วุฒิการศึกษาสูงหรือมีความรู้ความเข้าใจมากก็จะมีเจตคติที่ดีต่อระบบการเลื่อนขั้นโดยอัตโนมัติ ส่วนการวิจัยของ นวลจันทร์ ทิมวงศ์ (2511 : 48) มีผลการวิจัยตรงกันว่าเจตคติของครูวุฒิการศึกษาสูงกว่ามีความแตกต่างจากเจตคติของครูวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการอภิปรายพอสรุปได้ว่าบุคคลที่มีวุฒิทางการศึกษาที่สูงกว่ามีผลให้มีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษากฎต้องตรงกับทฤษฎี หลักการมากกว่าบุคคลที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่า และยังมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษามากกว่าบุคคลที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่า อีกด้วย

4. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีอายุ และอายุราชการต่างกันจะมีความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาโดยส่วนรวมแล้วไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่น ๆ ที่ปรากฏผลในทำนองเดียวกันนี้ เช่น ผลการวิจัยของ ซีราร์รณ นิช่างทอง (2529 : 179, 181) พบว่า โดยส่วนรวมเพศ อายุ และอายุราชการไม่มีผลทำให้ความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรวดี ปัญจะโรทัย ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล

มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาในระดับมากไม่ว่าจะจำแนกอายุ หรืออายุราชการ (สงค อุทรานันท์ 2531 : 30) จากผลการวิจัยข้อที่อภิปรายได้ว่า อายุและอายุราชการ นั้นไม่มีผลต่อความรู้และเจตคติของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่จะสร้างความหนักใจ ในการทำหน้าที่ฐานะผู้ให้การนิเทศการศึกษา ถ้าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นผู้ที่มีความเข้าใจว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานของตน ให้ความสำคัญและสนใจงานวิชาการ โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักของการจัดการศึกษา และให้ความสำคัญแก่การบริหาร บุคคล ยอมรับการทำงานเป็นคณะให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงาน (สงค อุทรานันท์ 2530 : 64-65)

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้และเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาระดับมาก แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความพร้อมในด้านความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ดังนั้นโอกาสที่จะพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาให้สูงขึ้นจึงมีความเป็นไปได้โดยผ่านกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรพิจารณาและให้ความสนใจที่จะให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้การกระตุ้นและสนับสนุนให้โรงเรียนประถมศึกษาได้ทำการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลขั้นพื้นฐานด้านความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระดับมาก ทราบถึงตัวแปรด้านอายุ วุฒิการศึกษา และอายุราชการว่ามีผลอย่างไรต่อความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ในการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะได้อำนาจดังนี้

1. การศึกษาคูณลักษณะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่เอื้อต่อการนิเทศการศึกษา เนื่องจากว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในปัจจุบันได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศด้วยตนเอง ดังนั้นหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุถึงผลสำเร็จ ควรมีการศึกษาว่าหัวหน้าการประถมศึกษา

อำเภอควรมีคุณลักษณะอย่างไรที่เอื้อต่อการนิเทศการศึกษา

2. การศึกษาบทบาทด้านการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นงานหนึ่งของหัวหน้าการประถมศึกษาซึ่งในอดีตถือว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์โดยเฉพาะสำหรับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นเพียงให้การสนับสนุนเท่านั้น ปัจจุบันแนวคิดในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ในลักษณะเช่นนี้สมควร จะได้มีการศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ที่ควรจะเป็น ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ว่าควร จะแสดงบทบาทเช่นใดในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

ศูนย์วิทยะทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย